

ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Αρχές Δεοντολογίας και Συμπεριφοράς των Δημόσιων Κατηγόρων

ΑΡΧΕΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΩΝ

Οι Δημόσιοι Κατηγοροί διαδραματίζουν πρωταρχικό ρόλο στο ποινικό δικαστικό σύστημα. Σύμφωνα με τη Σύσταση Rec(2000)19 της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με τον ρόλο της Εισαγγελίας στο Σύστημα Ποινικής Δικαιοσύνης, το ιδρυτικό έγγραφο της Διάσκεψης των Δημόσιων Κατηγόρων της Ευρώπης, οι Δημόσιοι Κατηγοροί αποτελούν δημόσιες αρχές, οι οποίες ενεργούν για λογαριασμό της κοινωνίας και για το δημόσιο συμφέρον, για να διασφαλίζουν την εφαρμογή του νόμου όταν η παραβίαση του νόμου συνεπάγεται ποινικές κυρώσεις, λαμβάνοντας υπόψη τόσο τα δικαιώματα του ατόμου όσο και την αναγκαία αποτελεσματικότητα του συστήματος ποινικής δικαιοσύνης.

Η Διάσκεψη των Δημόσιων Κατηγόρων της Ευρώπης διακήρυξε ότι θα πρέπει να ενθαρρυνθεί ο καθορισμός κοινών αρχών Δεοντολογίας και Συμπεριφοράς για τους Δημόσιους Κατηγορούς. Περαιτέρω, άλλοι διεθνείς και ευρωπαϊκοί οργανισμοί (όπως π.χ. The Group of States against Corruption - GRECO - του Συμβουλίου της Ευρώπης) συστήνουν τη θέσπιση Κανόνων Δεοντολογίας για Δικηγόρους που χειρίζονται ποινικές υποθέσεις.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Νομική Υπηρεσία αποφάσισε να θεσπίσει τον ακόλουθο **Κώδικα Δεοντολογίας και Συμπεριφοράς των Δημόσιων Κατηγόρων**, που έχει ως κύριο πρότυπο του τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες για τις Αρχές Δεοντολογίας και Συμπεριφοράς για Δημόσιους Κατηγόρους (“The Budapest Guidelines”) που υιοθετήθηκε, το 2005, στη Βουδαπέστη, από το Συνέδριο των Δημοσίων Κατηγόρων και λαμβάνει υπόψη του επίσης:

- Την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Θεμελιωδών Ελευθεριών
- Τη Σύσταση Rec(2000)19 αναφορικά με τον ρόλο της Εισαγγελέως στο ποινικό δικαστικό σύστημα
- Τη Σύσταση Rec(2000)10 αναφορικά με τους κώδικες συμπεριφοράς για δημόσιους λειτουργούς
- Τις κατευθυντήριες οδηγίες αναφορικά με τον ρόλο των Δημοσίων Κατηγόρων όπως έχουν υιοθετηθεί από την 8^η Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για την πρόληψη του εγκλήματος και τη μεταχείριση υποδίκων, και
- Άλλους σχετικούς κώδικες επαγγελματικής δεοντολογίας που έχουν υιοθετηθεί ή προταθεί από δημόσιους φορείς ή ιδιωτικούς και διεθνείς οργανισμούς.

Οι πιο κάτω κατευθυντήριες γραμμές καθορίζουν πρότυπα συμπεριφοράς και πρακτικής που αναμένονται από όλους τους Δημοσίους Κατηγόρους, οι οποίοι εκπροσωπούν τον Γενικό Εισαγγελέα παρουσιάζοντας ποινικές υποθέσεις ενώπιον των Δικαστηρίων.

I. Βασικά καθήκοντα

Οι Δημόσιοι Κατηγοροί θα πρέπει πάντοτε και κάτω από οποιοσδήποτε συνθήκες:

1. Να εκτελούν τα καθήκοντά τους κατ' εφαρμογή του εθνικού και διεθνούς δικαίου.
2. Να διεξάγουν τα καθήκοντά τους με δίκαιο τρόπο, αμερόληπτα, με συνέπεια και ταχείς ρυθμούς.
3. Να σέβονται, προασπίζουν και διαφυλάσσουν την ανθρωπινή αξιοπρέπεια και τα ανθρώπινα δικαιώματα.
4. Να λαμβάνουν υπόψη ότι ενεργούν εκ μέρους της κοινωνίας και προς το δημόσιο συμφέρον.
5. Να καταβάλλουν προσπάθειες να επιτύχουν μια δίκαιη ισορροπία μεταξύ των γενικών συμφερόντων της κοινωνίας και των συμφερόντων και των δικαιωμάτων του ατόμου.

II. Επαγγελματική συμπεριφορά γενικά

Οι Δημόσιοι Κατηγοροί θα πρέπει ανά πάσα στιγμή να τηρούν τα υψηλότερα επαγγελματικά πρότυπα και:

1. Να διατηρούν πάντοτε την αξιοπρέπεια και το κύρος του επαγγέλματός τους.
2. Να συμπεριφέρονται πάντοτε με επαγγελματισμό.
3. Να ασκούν τα καθήκοντά τους με ακεραιότητα και προσοχή.

4. Να εκτελούν τα καθήκοντά τους με βάση τα περιστατικά τής κάθε περίπτωσης και σύμφωνα με τον νόμο, απερίσπαστα από οποιαδήποτε αθέμιτη επιρροή.
5. Να φροντίζουν να είναι πάντοτε ενημερωμένοι, καταρτισμένοι και κατάλληλα πληροφορημένοι για τις σχετικές νομικές εξελίξεις.
6. Να εκτελούν τα καθήκοντά τους με δίκαιο τρόπο, χωρίς φόβο, εύνοια ή προκατάληψη.
7. Να παραμένουν ανεπηρέαστοι από προσωπικά ή τοπικά συμφέροντα και πιέσεις τόσο από το κοινό όσο και από τα μέσα ενημέρωσης.
8. Να σέβονται το δικαίωμα όλων των ατόμων να αντιμετωπίζονται ως ίσοι ενώπιον του νόμου και να απέχουν από κάθε διάκριση εις βάρος οποιουδήποτε προσώπου για οποιονδήποτε λόγο, όπως για παράδειγμα λόγω φύλου, φυλής, χρώματος, γλώσσας, θρησκείας, πολιτικής ή άλλης άποψης, σεξουαλικού προσανατολισμού, εθνικής ή κοινωνικής προέλευσης, σχέσης με εθνική μειονότητα, περιουσίας, γέννησης, υγείας ή αναπηρίας.
9. Να τηρούν το επαγγελματικό απόρρητο.
10. Να λαμβάνουν υπόψη τις απόψεις, τα νόμιμα συμφέροντα, την ιδιωτική ζωή και τυχόν ανησυχίες ατόμων με τα οποία έρχονται σε επαφή υπό την επαγγελματική τους ιδιότητα.

11. Να καταβάλλουν προσπάθειες για τη διασφάλιση της κατάλληλης πληροφόρησης των ατόμων αναφορικά με τα δικαιώματά τους, στον βαθμό που μπορούν να το πράξουν.
12. Να εκτελούν τα καθήκοντά τους πάντοτε με σεβασμό και ευγένεια τόσο στο πλαίσιο της συνεργασίας τους με την Αστυνομία, με άλλες δημόσιες αρχές και άλλα μέλη του δικηγορικού επαγγέλματος, όπως επίσης και ενώπιον των δικαστηρίων.
13. Να παρέχουν βοήθεια στους δημόσιους κατηγορούς και τις δημόσιες αρχές άλλων χωρών, σύμφωνα με τον νόμο και με σκοπό την προαγωγή της διεθνούς συνεργασίας, στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό.
14. Να μην επιτρέπουν τα προσωπικά ή οικονομικά συμφέροντα των ιδίων ή της οικογένειάς τους, τις κοινωνικές ή άλλες σχέσεις τους να επηρεάζουν τον τρόπο που εκτελούν τα καθήκοντά τους ως δημόσιοι κατήγοροι. Ειδικά, δεν θα πρέπει να εκτελούν καθήκοντα δημόσιου κατήγορου στις περιπτώσεις εκείνες όπου είτε αυτοί, είτε η οικογένεια ή οι συνεργάτες τους έχουν προσωπικό, ιδιωτικό ή οικονομικό συμφέρον ή σχέση.

III. Επαγγελματική συμπεριφορά στο πλαίσιο των ποινικών διαδικασιών

Οι Δημόσιοι Κατηγοροί, όταν ενεργούν εντός του πλαισίου ποινικών διαδικασιών, θα πρέπει πάντοτε:

1. Να προασπίζουν την αρχή της δίκαιης δίκης όπως προβλέπεται στο Άρθρο 6 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών και τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.
2. Να διεξάγουν τα καθήκοντά τους με δίκαιο και ανεξάρτητο τρόπο, αμερόληπτα, αντικειμενικά και εντός του πλαισίου των προνοιών που καθορίζει ο νόμος.
3. Να καταβάλλουν προσπάθειες έτσι ώστε να διασφαλίζεται ότι το σύστημα ποινικής δικαιοσύνης λειτουργεί με όσο το δυνατόν μεγαλύτερη ταχύτητα, και σύμφωνα με το συμφέρον της δικαιοσύνης.
4. Να σέβονται το τεκμήριο της αθωότητας.
5. Να καταβάλλουν προσπάθειες έτσι ώστε να διασφαλίζεται ότι διεξάγονται ή ότι έχουν διεξαχθεί όλες οι απαραίτητες και εύλογες έρευνες και ανακρίσεις πριν από τη λήψη απόφασης για δίωξη ή όχι ή πριν ληφθούν άλλες αποφάσεις που ενδέχεται να επηρεάσουν την πορεία της δικαιοσύνης.

6. Να λαμβάνουν υπόψη όλες τις σχετικές περιστάσεις μιας υπόθεσης, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν τον ύποπτο, ανεξάρτητα από το αν είναι προς όφελος ή όχι του τελευταίου.
7. Να μην κινούν ή συνεχίζουν τη δικαστική διαδικασία όταν μια αμερόληπτη έρευνα καταδεικνύει ότι η κατηγορία είναι αβάσιμη.
8. Να προχωρούν με τη δίωξη υποθέσεων με αποφασιστικότητα, αλλά δίκαια και όχι πέρα από αυτό που υποδεικνύεται από την υπάρχουσα μαρτυρία.
9. Να εξετάζουν τα υποβληθέντα αποδεικτικά στοιχεία για να διαπιστώσουν εάν έχουν ληφθεί με νόμιμο τρόπο.
10. Να μην χρησιμοποιούν αποδεικτικά στοιχεία, τα οποία εύλογα θεωρείται ότι έχουν εξασφαλιστεί με παράνομες μεθόδους, οι οποίες αποτελούν σοβαρή παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων του υπόπτου ή άλλου προσώπου.
11. Να προασπίζουν την αρχή της ισότητας των όπλων, ειδικά με την αποκάλυψη πληροφοριών στον κατηγορούμενο και τον δικηγόρο του σύμφωνα με τον νόμο και την αρχή της δίκαιης δίκης.
12. Να λαμβάνουν σοβαρά υπόψη τα συμφέροντα των μαρτύρων και των θυμάτων.
13. Να βοηθούν το δικαστήριο να καταλήξει σε δίκαιη ετυμηγορία.
14. Να λαμβάνουν αποφάσεις στη βάση αμερόληπτης και επαγγελματικής αξιολόγησης των διαθέσιμων αποδεικτικών στοιχείων.

IV. Ιδιωτική συμπεριφορά

Οι Δημόσιοι Κατηγοροί:

1. Δεν θα πρέπει να υπονομεύουν την ακεραιότητα και την υπόληψη της Νομικής Υπηρεσίας με δραστηριότητες της προσωπικής τους ζωής.
2. Θα πρέπει πάντα να σέβονται και να συμμορφώνονται με τον νόμο.
3. Θα πρέπει να επιδεικνύουν τέτοια συμπεριφορά που να προάγει και να διατηρεί την εμπιστοσύνη του κοινού στο επάγγελμά τους.
4. Δεν θα πρέπει να χρησιμοποιούν οποιαδήποτε πληροφορία, στην οποία είχαν πρόσβαση κατά την πορεία των εργασιών τους, για να προάγουν τα δικά τους προσωπικά συμφέροντα.
5. Δεν θα πρέπει να αποδέχονται δώρα, βραβεία, ωφελήματα, ανταλλάγματα ή φιλοξενία από τρίτα πρόσωπα (φυσικά ή νομικά) ή να εκτελούν καθήκοντα τα οποία δυνατόν να θεωρηθούν ότι υπονομεύουν την ακεραιότητα, το δίκαιο του χαρακτήρα τους, και την αμεροληψία τους.

ΓΤΠ 206/2017-400
Εκδόθηκε από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών

Σχεδιασμός: **ΙΑΕΘ**
ΓΡΑΦΟ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΡΤΗΤΩΝ
Σπύρος Τσιώρης

Εκτύπωση: Τυπογραφείο Κυπριακής Δημοκρατίας